

# MĀCEKLI UN LĪDZĪBAS

*Sabata pēcpusdienai*

## **NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:**

2. Sam. 12:1-7, Jes. 28:24-28, Mat. 7:24-27, 13:1-30, Lūk. 20:9-19.

## **ATMIŅAS PANTS:**

„Visu to Jēzus runāja uz ļaudīm līdzībās, un bez līdzībām Viņš uz tiem nerunāja, lai piepildītos, ko praviētis runājis, sacīdams: es atdarīšu savu muti līdzībās, es runāšu lietas, kas apslēptas no pasaules iesākuma.” (Mat. 13:34, 35)

**K**ristietība ir saprātīga un loģiska. Intelekti ir jāattīsta. Tomēr intelekts vien nepietiekami atklāj visu cilvēka personību. Atšķirībā no robotiem, kas ir ieprogrammēti darboties ar saprātu un loģiku, cilvēki ir spējīgi mīlēt, just, ievainot, raudāt, rūpēties, smieties un iztēloties. Tāpēc Jēzus izteica mūžīgās patiesības tādos veidos, kas sniedzās tālāk par intelektu. Jēzus izmantoja ikdienas dzīves ainas, lai aizsniegtu cilvēkus tur, kur viņi atrodas. Bērni un pieaugušie varēja saprast dziļās patiesības, kas bija ietvertas līdzībās un metaforās.

Tajā pašā laikā Kunga stāstu stāstīšanas māksla palīdzēja vieglāk aptvert arī tādus sarežģītākus jautājumus kā taisnošana, taisnība un svētāpšana. Citiem vārdiem, jautājumus, ko bieži ir grūti saprast, ja tie tiek izteikti ikdienišķajā valodā, var izskaidrot ar simbolu un salīdzinājumu palīdzību.

*Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 11. janvārī!*

# Piemēri Vecajā Derībā

*Izlasi 2. Sam. 12:1-7, Jes. 28:24-28, Jer. 13:12-14 un Ec. 15:1-7! Kā šīs līdzības un alegorijas paplašina mūsu izpratni par Dieva attiecībām ar cilvēci? Kādus priekšmetus un apzīmējumus izmanto šie pravieši, kas vēlāk parādās arī Kristus līdzībās?* \_\_\_\_\_

---



---



---



---

Kā mēs redzam, Nātans stāsta līdzību, lai apslēptu sava apmeklējuma patieso nolūku. Dāvids tajā ir saistīts ar likumpārkāpēju, pie kam viņš pats pasludina sev spriedumu. Izmantojot literāru palīglīdzekli (līdzību), Nātans panāca kaut ko tādu, kas citādi būtu radījis sacelšanos un varbūt pat būtu izsaucis viņa paša nāvessodu.

Jesajas poētiskais stāsts ir ņemts no lauksaimniecības nozares, kas bija tik pazīstama viņa klausītājiem. Gadsimtus vēlāk Jēzus izmantoja tādus pašus salīdzinājumus. Jesajas līdzība māca par Dieva neierobežoto žēlastību tiesas laikā. Arī Ebr. 12. nodaļa saprot Dieva tiesu drīzāk kā audzināšanas līdzekli, nevis kā atriebības ieroci. Dievišķajās tiesās atklājas to glābjošais nolūks. Ar tām pietika, lai izraisītu nožēlu, atmodu un reformāciju. Tomēr, jo lielāka bija ietiepība un sacelšanās, jo lielāks bija tai sekojošais sods.

Jeremijas līdzība bija bailes iedvesoša tiesas ilustrācija. Vienmēr, kad cilvēki izjauc Dieva glābjošo nodomu, Dievs beigās ļauj viņiem piedzīvot sekas, ko viņi paši ir izvēlējušies. Arī Kristus līdzības par tiesu bija līdzīgas. Ecehiēls izmanto citu simbolu, lai pasludinātu to pašu vēsti.

*Kāpēc stāstu stāstīšana ir tik efektīvs veids, kā izteikti patiesību? Kuri ir tavi iemīļotie stāsti, un kāpēc tev tie patīk? Līdzdali savu atbildi Bībeles izpētes grupā!* \_\_\_\_\_

---



---



---



---

# Arhitekta gudrība

*Izlasi Mat. 7:24-27! Kā šie panti paplašina mūsu izpratni par to, ko nozīmē būt Kristus māceklim? Kā tu domā, kāpēc Jēzus izmantoja šo piemēru no dabas, lai mācītu šādu svarīgu patiesību? \_\_\_\_\_*

---

Mūsdienu izglītotās aprindas uzskata lasīt un rakstīt prasmi kā pašu par sevi saprotamu. Tomēr pat mūsdienās pastāv daudz neizglītotu sabiedrību. Senās vēstures laikos rakstpratība bija drīzāk izņēmums, nevis likumsakarība. Valdošā šķira, valodas speciālisti (rakstveži), bija ieguvuši varu savas lasītprasmes dēļ. Tāpēc Jēzus izteica Savas vēstis tādā veidā, ka tās varēja saprast parasti, neizglītoti ļaudis. (Protams, tās saprast varēja arī izglītoti klausītāji.)

Pirms Gūtenbergs izgudroja drukāšanas mašīnu, manuskripti lielākajā daļā pasaules bija rakstīti ar roku. Tas bija laikietilpīgs process. Tikai nedaudzi varēja atļauties iegādāties tādas dārgas grāmatas. Tāpēc mutvārdu komunikācija ar leģendu, līdzību un līdzīgu literāru paņēmieni palīdzību kļuva par galveno informācijas nodošanas veidu.

Dievs piedāvā glābšanu visai cilvēcei. Vai tad ir kāds pārsteigums, ka Kristus izmantoja tādas komunikācijas formas, kas varēja aizsniegt visvairāk cilvēku? Mutvārdu tradīcija, nodota no paaudzes paaudzei ar vienkāršu stāstu palīdzību, kļuva par glābšanas vēsts nodošanas veidu.

*Izlasi Lūk. 14:27-33! Kādas mācības mēs varam gūt no šiem stāstiem? Kā šeit atklātās metaforas izgaismo mūsu izpratni par mācekļiem? \_\_\_\_\_*

---

Būvniecība ir saistīta ar sagatavošanos. Izmaksu aprēķini tiek veikti vēl ilgi pirms sākas reāla būvniecība. Lai kļūtu par mācekli, arī ir vajadzīga sagatavošanās. Brīnumainā paēdināšana, iespaidīgā dziedināšana un acīmredzami panākumi varēja likt topošajiem mācekļiem domāt, ka sekot Jēzum ir viegli. Tomēr Jēzus mudināja Savus klausītājus izpētīt kopainu. Liela daļa no maksas bija pašuzpurēšanās, ciešanas, pazemojumi un atmešana. Ievēro vēlreiz, ka Jēzus izvēlējās izteikt šo vēsti, izmantojot metaforas, lai gan Viņš varēja piedāvāt vienkārši sarakstu ar īpašiem trūkumiem, ar ko mācekļiem būs jāstopas.

# Līdzības no zemkopības

*Izlasi Mat. 13:1-30! Ko Jēzus mācīja Saviem klausītājiem par sekošanu Viņam? Kādas mācības mūsdienu kristieši var iegūt no šīm līdzībām? \_\_\_\_\_*

---



---



---



---

Kristus līdzība par sējēju ir zināma daudziem lasītājiem. Stāsta sižets bija labi pazīstams zemkopju sabiedrībā, Jēzus klausītājiem tas bija viegli uztverams. Saistība ar mācekļiem ir skaidri redzama. Būtībā Jēzus aicina Savus klausītājus novērtēt savu mācekļu stāvokli. Tā vietā, lai izaicinātu katru atsevišķi, Viņš runā ar līdzību palīdzību, aicinot mācekļus pārbaudīt pašiem sevi. Ieskatoties savā dvēseles spogulī, viņi var izvērtēt savas materiālās tendences, pārdomāt savu neatlaidību, analizēt savas laicīgās problēmas un izvēlēties dzīvesveidu, kas nav pretrunā mācekļu statusam.

Vienlaikus patiesā mācekļībā tiesa (nosodišana) ir Meistara, nevis mācekļu rokās. Cilvēka izšķiršanas spējas ir nepilnīgas, cilvēka zināšanas – daļējas. Tikai Dievam ir nekļūdīga izpratne. Jēzus brīdina, ka arī sātans iefiltrējas. Mācekļi nevar pakļaut savu spriedumu (izšķiršanas spējas) citiem ticīgajiem, jo šie citi ticīgie var būt nezāles, nevis kvieši. Abi aug kopā līdz plaušanas laikam.

„Kristus līdzībās ietvertajās mācībās var saskatīt to pašu principu, kas viscaur redzams Viņa misijā pasaulei. Lai mēs varētu iepazīties ar Viņa dievišķo raksturu un dzīvi, Kristus pieņēma mūsu dabu un mājoja mūsu vidū. Dievišķais atklājās cilvēciskajā, neredzamā godība — redzamā cilvēciskā formā. Tagad par neredzamo cilvēki varēja gūt priekšstatu no redzamā, Debesu lietas atklājās zemes lietās.” (E. Vaita „Kristus līdzības”, 17. lpp.)

*Līdzībā par sējēju Jēzus runāja par „bagātības viltību”. Ko Viņš ar to domāja? Kā „bagātība” var pievilt pat tos, kam tās nav? \_\_\_\_\_*

---



---



---



---

# Revolucionāra karš

Kristus kalpošana bija revolūcija, bet bez parastajiem ieročiem. Viņa ieroči bija daudz spēcīgāki nekā zobeni vai naži. Dzīvi pārveidojošie vārdi, kas bieži tika izteikti līdzībās un metaforās, kļuva par Viņa ne tik slepenajiem ieročiem cīņā pret ļauno.

Kristus taktika un stratēģijas samulsināja daudzus vadītājus. Viņi nebija gatavi stāties pretī Viņa ietekmei uz ļaužu masām. Daudzas no Viņa līdzībām saturēja vēstis, kas vērsās pret vadītājiem. Reliģiskie vadītāji pareizi redzēja, ka tad, kad Kristus vēsts aizsniedza cilvēku sirdis, viņu ietekme samazinājās.

*Izlasi Mat. 21:28-32 un Lūk. 14:16-24, 20:9-19! Kādas spēcīgas vēstis nes šīs līdzības? Lai gan līdzības bieži bija domātas konkrētiem cilvēkiem, kādus principus mēs varam paņemt sev, vienalga, kas mēs esam? \_\_\_\_\_*

---

---

---

„Līdzība par vīna kalnu attiecas ne tikai uz jūdu nāciju. Tajā ir ietverta arī mācība mums. Šīs paaudzes draudzi Dievs ir apveltījis ar lielām priekšrocībām un svētībām, un Viņš gaida arī atbilstošu atdevi.” (E. Vaita „Kristus līdzības”, 296. lpp.)

Nav šaubu, mēs esam lielā mērā Kunga svētīti: mēs esam atpirkti ar Kristus asinīm, mums ir apsoltā glābšana, kas balstīta uz Viņa taisnību (nevis mūsu pašu), mums ir dota mūžīgās dzīvības garantija un Svētais Gars. Mums ir nodrošināts tik daudz. Tomēr ir viegli aizmirst visu, kas mums ir, vai uzskatīt to par mums pienākošos daļu, vai pat ņirgāties par to. Līdzīgi vīnadārza kopējiem, mēs varam pat nesaprast, kāda ietekme ir tam, ko mēs darām. Visbeidzot, viņu nezināšana tiesas dienā nebūs attaisnojums. Tas nebūs attaisnojums arī mums.

*Cik bieži pagātnē tu esi vīlies attiecībā uz savu garīgo stāvokli? Ko tu iemācījies no šiem piedzīvojumiem, kas varētu palīdzēt izvairīties no tādām pašām kļūdām vēlreiz? \_\_\_\_\_*

---

---

# Kristus radošais mantojums

Pēc tam, kad Kristus kalpošana bija pabeigta, šķiet, līdzības no Rakstiem pazuda. Kā to izskaidrot? Lielākā daļa no pārējās Jaunās Derības lielā mērā ir saistīta ar Pāvilu. Pāvils ir autors četrpadsmit Jaunās Derības grāmatām, un gandrīz puse no Lūkas vēsturiskā ziņojuma Apustuļu darbos runā gandrīz tikai par Pāvilu. Lai gan viņš neizmanto stāstus tādā veidā, kā to darīja Jēzus, arī Pāvils izmanto daudz metaforu, līdzību un citus literāros līdzekļus (skat. Rom. 7:1-6, 1. Kor. 3:10-15, 2. Kor. 5:1-10). Lai gan Pāvils nebija stāstu stāstītājs, viņa sniegums nebija ne garlaicīgs, ne bezkrāsains. Stilistiski ir atšķirības starp Kristus un Pāvila publiskajām runām, bet abi parāda ievērojamu izteismīgu radošumu.

Citi Jaunās Derības autori izmantoja kaut ko līdzīgāku Kristus līdzībām. Jēzus brālis Jēkabs iesāka savu pamācību: „Ja jūsu sapulcē ienāktu vīrs ar zelta gredzenu.” (Jēk. 2:2) Tomēr ne Kristus brālis, ne arī kāds cits mācekļis neizmantoja stāstus tik lielā mērā kā Kristus. Līdzības un simboli tomēr ir plaši izplatīti: „Kā zāles zieds viņš iznīks.” (Jēk. 1:10) „Lūk, piemēram, laivas.” (Jēk. 3:4) Pētera atklāsmei (Ap. d. 10) arī bija simbolu forma. Simboliski stāstījumi veido nozīmīgu daļu Atklāsmes grāmatas. „Pūķis, redzēdams, ka tas nomests zemes virsū, sāka vajāt sievu.” (Atkl. 12:13)

*Izvēlies kādu no šiem pantiem un atrod tajos metaforas! Kādas dažādas vēstis ir ietvertas šajos pantos? Kādi tēlainās izteiksmes līdzekļi ir izmantoti, lai izteiktu vēsti? Ap. d. 10:9-16, Jēk. 3:3-12, Atkl. 12:7-17, 18:9-20, 19:11-16.*

---



---



---



---



---



---

Lai arī kā izteikts, princips ir tas pats: metaforas, līdzības, alegorijas un citi tēlainās izteiksmes līdzekļi padara mūs spējīgus izteikties saprotamā veidā. Balstoties uz klausītāju piedzīvotā, Kristus un Viņa mācekļi izmantoja salīdzinājumus un ilustrācijas, kas palīdzēja saprast patiesību. Mums nevajadzētu baidīties darīt to pašu, kad vien tas ir piemēroti situācijai.

## TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi E. Vaitas grāmatā „Kristus līdzības” nodaļu „Mācīšana līdzībās” 17.-27. lpp.

„Jēzus vēlējās izraisīt interesi. Viņš tiecās modināt dedzību tajos, kuri bija bezrūpīgi, un ar patiesību uzrunāt viņu sirdis. Mācīšana līdzībās kļuva populāra, un tā izpelnījās ne tikai jūdu, bet arī citu tautību ļaužu cieņu un uzmanību.

Kristum bija jāatklāj arī tādas patiesības, kuras ļaudis nebija sagatavoti pieņemt vai pat saprast. Arī šī iemesla dēļ Viņš mācīja līdzībās. Savienojot savas mācības ar dzīves notikumiem, pārdzīvojumiem un norisēm dabā, Viņš piesaistīja ļaužu uzmanību un uzrunāja to sirdis. Vēlāk, kad cilvēki redzēja lietas, kuras bija uzskates līdzekļi mācību stundās, viņi atcerējās dievišķā Skolotāja vārdus.

Jēzus meklēja ceļu uz katru sirdi. Lietojot daudzās ilustrācijas, Viņš ne tikai dažādos aspektos atklāja patiesību, bet arī uzrunāja dažādus klausītājus.” (E. Vaita „Kristus līdzības”, 20., 21. lpp.)

## JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Grupā pārrunājiet savas atbildes uz svētdienas jautājumu! Ko jūs varat mācīties cits no cita stāsta?

---

2. Jēzus salīdzinājumi un metaforas bija tādas, kas Viņa klausītājiem bija labi pazīstamas. Ko savai kultūrai raksturīgu tu varētu izmantot, lai izteiktu garīgas patiesības?

---

3. Lai gan Jēzus galvenokārt izmantoja metaforas no zemkopības, agrīnā kristietība pēc savas būtības bija pilsētnieciska. Kādas „pilsētas” līdzības mēs varam atrast Pāvila un citu Jaunās Derības autoru rakstos?

---

4. Pārdomājiet, kādi elementi ir labā stāstā! Kāds ir labs stāsts? Kā tas darbojas? Kā mēs varam iemācīties lietot šos elementus savā liecībā?

---

5. Izlasi Lūk. 16:19-31! Kāda veida stāstu Jēzus šeit izmantoja? Kādas mācības mēs varam no tā gūt par to, kā izmantot izdomātus stāstus, lai izteiktu garīgu vēsti?

---